

TOM VAESSEN, LEGO SERIOUS PLAY FACILITATOR

“LETTERLIJK BOUWEN AAN DE TOEKOMST”

“Je leert iemand beter kennen door een uur te spelen dan door een jaar met elkaar te praten”, sprak de Griekse filosoof Plato ooit. Conform die gedachte ontstond Lego Serious Play, een methode die op een even ontschuldigende als verbluffende manier mensen anders naar elkaar en naar hun organisatie laat kijken. Tom Vaessen, die zichzelf omschrijft als ‘energieleverancier’, vertelt wat de Deense steentjes teweegbrengen bij volwassenen.

Vrijwel iedereen zal het vanuit zijn jeugd kunnen beamen: Lego houdt je urenlang zoet, ook in gezelschap van anderen. Het geeft afleiding, het prikkelt de creativiteit, het inspireert, het doet spanningen tussen mensen verdwijnen en ego's vervagen. Eigenlijk is het dus helemaal niet zo'n raar idee om die deugden naar de wereld van volwassenen door te trekken, een gedachte die de speelgoedfabrikant volgens Vaessen zelf in de praktijk bracht in een periode van crisis. “Op een bepaald moment zei iemand van het management: ‘Weet je wat, we laten de consultants weg, want zelf hebben we alles in huis.’ Zo ontstond Lego Serious Play, een concept voor het bedrijfsleven, waarmee mensen binnen een or-

ganisatie samen letterlijk bouwen aan de toekomst. Ze vinden het een leuke bezigheid, staan meer open voor dingen en voelen dat hun creativiteit wordt opgewekt. Waar normaliter in een gezelschap de één het hoogste woord voert en de ander grotendeels zwijgt, haakt nu iedereen aan en uit zijn ideeën en gedachten via modellen. Mensen die je anders niet hoort, bloeien ineens op en tonen hun inhoud.”

EXPERIMENTEREN

Vaessen hield zich in het verleden bezig met het organiseren van bijeenkomsten, congressen en roadshows. Op zoek naar manieren om vernieuwende concepten te lanceren, liet hij zich scholen in creatief denken en dat voelde naar zijn zeggen als een warme jas. De echte doorbraak kwam daarbij toen een vriend hem op Lego Serious Play attendeerde. “Eerst voelde dat voor mij een beetje infantiel, maar in januari 2017 besloot ik er eens mee te experimenteren in mijn rol van creatief facilitator, gevraagd om een organisatie te helpen met het bepalen van de toekomststrategie. Ik kreeg groen licht van de opdrachtgever, verzamelde bij mijn ouders een kit van steentjes uit mijn jeugd en werkte mijn plannetje uit. Het leidde tot laaiend enthousiaste reacties,

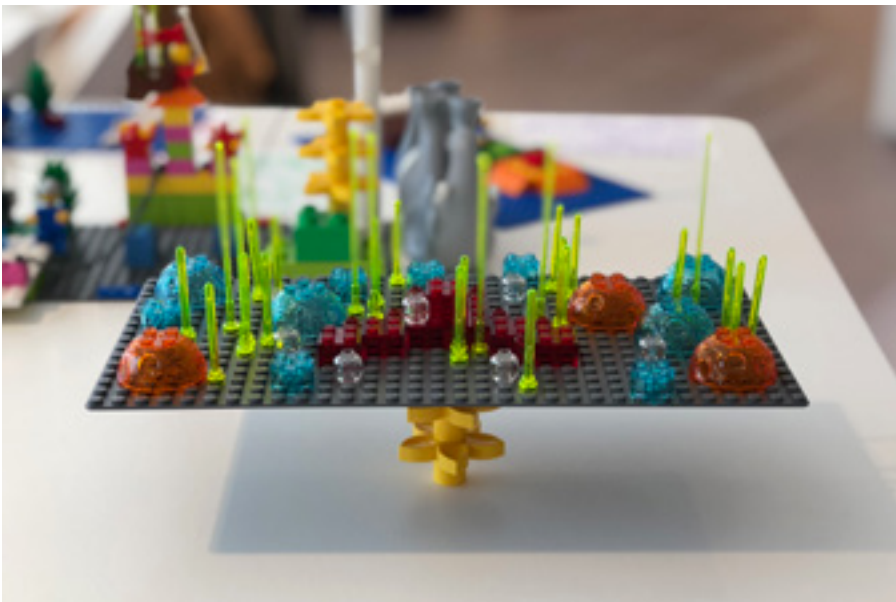
dus kocht ik online alle kits die ik nodig meende te hebben voor mijn volgende uitdaging: een schoolplan helpen inrichten voor een opleiding in Limburg. Zestien personen namen aan de sessie deel en aan het eind waren ze bekaft, maar het sloeg geweldig aan.”

NIEUWE INZICHTEN

Er bleek geen houden meer aan. “De groepen werden steeds groter en ik vond dat ik mezelf nog meer in de materie moest verdiepen, daarom volgde ik vorig jaar zomer een officiële training Lego Serious Play in Berlijn”, vertelt Vaessen. “Die gaf me heel nieuwe inzichten, een effect dat ook tot uiting komt bij de deelnemers aan mijn sessie. Door een hele wereld met scenario’s en andere spelers te bouwen, leer je jezelf, je omgeving en je organisatie met alle kwaliteiten en pijnpunten erg goed kennen.” Lange inleidingen en theoretische onderbouwingen zijn niet aan de orde; de deelnemers starten vrijwel direct met spelen. “De meesten willen erg graag en staan te popelen. Een enkeling kijkt er in het begin sceptisch tegenaan, maar het voorbehoud verdwijnt meestal snel. Mensen ontdekken al gauw hoeveel kracht erachter schuilgaat. Spelenderwijs wisselen ze verhalen met elkaar uit, al dan niet pratend. Ik draai opzweepende muziek, die ze in hun flow helpt.”

HANDEN BEPALEN

Ter introductie beginnen de aanwezigen met een eenvoudige oefening: elk een eendje maken uit zes steentjes. “Iedereen doet dat op zijn eigen manier, met zijn eigen resultaat. We spreken één ding af: ‘De betekenis die jij het geeft, is de betekenis die het heeft.’ Daarover kan dus geen discussie ontstaan. Vervolgens werkt de groep een halfuur, drie kwartier aan zijn building skills, waarbij de uitdaging voor iedereen zit in het vertellen van een verhaal bij zijn eigen model. Dat zegt iets over je persoonlijkheid; zo stel je jezelf voor. De afspraak luidt om niet teveel na te denken en de

handen het werk te laten doen, want die bepalen voor 85 à 90 procent wat het brein waarneemt. Stap voor stap werken we naar de dagelijkse situatie van de groep toe en zoomen de deelnemers al bouwend in op vragen als ‘wat denk je van je collega?’, ‘waar staat de organisatie?’ en ‘hoe ziet deze er over vijf jaar uit, als alle goede ideeën zijn gerealiseerd?’ Een positieve insteek, dus. Iedere opdracht bevat vier stappen, namelijk ‘poneer een vraag’, ‘ga bouwen’, ‘deel de verhalen’ en ‘reflecteer’. Aan het eind maakt de groep een videopitch, die een verhaallijn over de toekomst van de organisatie en de onderlinge samenwerking bevat. Ten slotte beantwoorden we vragen: welk gedrag hoort daar wel en niet bij en wat moet je wel en niet doen om de doelstellingen te bereiken? Zo bouwen mensen dus letterlijk aan hun organisatie, spelenderwijs. Het is intensief, maar erg leuk en effectief.”

www.ministerievancocreatie.nl